

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Promemorian Skattelättnad för arbetsresor – ett enklare och färdmedelsneutralt regelverk

(Fi2021/03460)

Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan vill uppmärksamma de konsekvenser förslaget om en övergång från reseavdrag till skattereduktion kan få för Försäkringskassans verksamhet.

6 Konsekvensanalys

Promemorian utgår från de förslag som Reseavdragskommittén lade fram i SOU 2019:36 Skattelättnad för arbetsresor – En avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion för längre arbetsresor. Kommittén föreslog att reseavdraget i sin nuvarande form ska avskaffas och ersättas av en skattelättnad i form av en skattereduktion.

Reseavdragskommitténs betänkande ser inte ut att ha remitterats till Försäkringskassan. Försäkringskassan har däremot fått promemorian på remiss och har i samband med det beretts tillfälle att lämna synpunkter på de förslag från betänkandet där promemorian delar kommitténs förslag och bedömningar.

I promemorian (avsnitt 6.3) anger man att ca 873 000 skattskyldiga gjorde reseavdrag i inkomstlaget tjänst beskattningsåret 2019. Det genomsnittliga avdragsbeloppet var ca 16 100 kronor och den genomsnittliga skattelättnaden ca 6 000 kronor per person. Den föreslagna skattereduktionen uppskattas 2023 omfatta ca 1 160 000 personer och i genomsnitt uppgå till ca 4 600 kronor per person och år.

Trots att det belopp som är i fråga kan uppfattas som tämligen lågt vill Försäkringskassan ändå redogöra för de följder en övergång från skatteavdrag till skattereduktion kan få för Försäkringskassans verksamhet. Nedan följer en redogörelse för detta.

6.2 Offentligfinansiella effekter

En övergång från skatteavdrag till skattereduktion kommer att påverka den inkomst som ligger till grund för flera av Försäkringskassans förmåner, som t.ex. bostadsbidrag, bostadstillägg och bilstöd. I samtliga dessa fall är det den enskildes inkomster efter vissa skattemässiga justeringar (t.ex. avdrag för arbetsresor), men före skatteavdrag, som Försäkringskassan använder sig av. En skattereduktion har inte någon betydelse i sammanhanget.

Om avdraget för arbetsresor tas bort kan det medföra att enskilda i förhållande till Försäkringskassan får en högre inkomst, vilket i sin tur t.ex. kan medföra att en förmån kommer att utgå med ett lägre belopp. En övergång från skatteavdrag till skattereduktion skulle alltså kunna leda till minskade utbetalningar från Försäkringskassan.

Nedan redogör Försäkringskassan för vad effekterna kan bli för enskilda.

En förmån där en skattereduktion kommer att få betydelse är särskilt bostadstillägg. En skattereduktion påverkar beräkningen av den förmånen eftersom hela den enskildes skatteberäkning, från grundbelopp till skattereduktioner, beaktas.

Avdrag för arbetsresor är inte särskilt vanligt när det gäller bostadstillägg. Det är även få personer som har rätt till särskilt bostadstillägg. För det fall fler personer kommer att omfattas av de föreslagna reglerna om skattereduktion för arbetsresor, skulle det dock kunna medföra en ökad administration inom förmånen. Det skulle även kunna leda till att personer som har arbetsresor och rätt till särskilt bostadstillägg väljer att inte ta upp avdraget för att i stället kunna få ett högre särskilt bostadstillägg.

Förslaget om en övergång från skatteavdrag till skattereduktion innebär, när det gäller särskilt bostadstillägg, att den enskilde kommer att behöva lämna fler uppgifter till Försäkringskassan för att myndigheten ska kunna göra en korrekt beräkning av förmånen. För arbetsresor vid sjukdom eller funktionsnedsättning ska det därutöver finnas särskilda regler, vilket också behöver beaktas i hanteringen.

När det gäller bostadstillägg uppskattas utvecklingskostnaden för Försäkringskassans it-system till 1 000 000–2 000 000 kr. Därutöver tillkommer en eventuellt ökad administration. Även när det gäller bostadsbidrag och underhållsstöd kommer it-utveckling att behöva ske om skatteavdraget för arbetsresor tas bort. Den kostnaden uppskattas till 1 000 000–2 000 000 kr när det gäller bostadsbidrag och till ca 250 000 kr när det gäller underhållsstöd.

6.3 Effekter för enskilda

En övergång från skatteavdrag till skattereduktion kommer som nämnts ovan att påverka den inkomst som ligger till grund för flera av Försäkringskassans förmåner. Den enskilde kan i förhållande till Försäkringskassan komma att få en högre inkomst, vilket i sin tur kan medföra att en förmån blir lägre. När det gäller underhållsstöd kan det leda till ett högre betalningsbelopp. Även den som ansöker om anstånd med att fullgöra betalningsskyldigheten för underhållsstöd kan komma att påverkas.

Några förmåner kan också komma att påverkas indirekt. Till exempel kan bostadsersättning enligt förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser komma att påverkas om exempelvis bostadsbidraget minskas. Vid beräkningen av familjepening och bostadsbidrag enligt förordningen (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga kan vidare betalningsskyldighet för underhållsstöd behöva beaktas, och som anförts kan förslaget leda till högre betalningsbelopp.

Försäkringskassan uppfattar att övergången från skatteavdrag till skattereduktion ska gälla såväl anställda som enskilda näringsidkare. När det gäller anställda påverkar den föreslagna ändringen inte beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). När det gäller egna företagare kan den föreslagna ändringen däremot i vissa fall komma att påverka beräkningen av SGI på så vis att SGI:n beräknas till ett högre belopp än tidigare.

Försäkringskassan har inte några synpunkter på förslagen i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Mikael Westberg i närvaro av avdelningscheferna Marie Axelsson och Alexandra Wallin samt rättsliga experten Anna Sellin, den senare som föredragande.

Mikael Westberg

Anna Sellin